

Det finns många detaljer att ta del av när man promenerar i Varberg.

Hotell Gästis är ett väldigt annorlunda hotell. Antika möbler, bokhyllor och tavlor ger en hemtrevlig atmosfär. Och böcker kan lånas hur mycket man vill.

Det äldsta kallbadhuset i Varberg uppfördes 1866. Den nuvarande byggnaden är från 1903.

En halländsk semesterpärla

Finns massor av sevärt i mysiga Varberg

VARBERG (LT)

Gekås i Ullared, världsarvet Grimeton eller vandra i Åkulla bokskogar, det är tre mycket skiftande turisttips i trakten av Varberg. I stadskärnan finns ju mycket mer att se och göra, till exempel fästningen, kallbadhuset och havet, det är så storlaget och vackert att man nästan tappar andan. Och på museet finns Bockstensmannen, bara han är ju en anledning att besöka Varberg.

Det är något visst med Varberg. Sommarstaden som nog många förknippar med nakenbaden, fästningen och för Bockstensmannen. Men Varberg är värt ett besök vid vilken årstid som helst, och efter Strängnäs valde undertecknad och Ann-Sofie att förlägga en liten minisemester i denna västkuststad.

Nej, om vi vetat att smittspridningen av det trista coronaviruset skulle ta sådan fart så

hade vi knappast bokat en hotellhelg i Varberg kring månadsskiftet oktober-november, men bokningen gjordes flera veckor tidigare och när läget var annorlunda. Men tanken på avstånd och försiktigt fanns hela tiden i vårt medvetande. Till exempel åt vi frukost väldigt tidigt så att vi helt ensam kunde dela oss av till exempel smörgåsar, bacon och omelett.

De första två nätterna i Varberg hade vi boende bokat på Hotell Gästis beläget mitt i centrum. Det är ett väldigt säregnet hotell med en inredning bestående av antika möbler, bokhyllor och tavlor och nog skapar detta en speciell atmosfär. Och i källaren finns Leninbadet, en kopia av Lenins favoritbad. Att bada där kostade dock extra och vi avstod ett besök där denna gång, det kändes som ett bra val i coronatider.

Att ta sig till hotellet var lite besvärligare än vad vi räknat med, och det beror på att det är lite stökigt i Varberg just nu, en del gator är avstängda. Järnvägen genom staden byggs ut

till dubbelspår, och dessutom kommer spåret att gå i en 3,1 kilometer lång tunnel från järnvägsstationen och söder ut. Tågen ska börja rulla på det nya spåret år 2024 och projektet ska vara helt klart år 2025. Den första heldagen i Varberg förlade vi bland annat i stadens omgivning. Getterön är ett paradis för den fågelintresserade och där finns också ett trevligt Naturum som vi besökte.

Vi tog oss också till Rantzauklippan som finns några hundra meter sydost om fästningen. På denna plats blev Daniel Rantzau skjuten på senhösten 1569 och på platsen finns en minnessten rest över denna danska krigare. Daniel Rantzau genomförde ett fälttåg i Sverige 1567-1568 och danskarna brände och skövade mängder av östgötska gårdar och städer.

Den andra heldagen i Varberg vaknade vi till en riktigt vacker höstdag. Vi tog en promenad till det stora och imponerande torget där det normalt är torghandel varje onsdag och

lördag, men eftersom det var Alla Helgons Dag såg lag torget ganska så öde. Men vi såg stadshotellet och sparbankshuset, imponerande gamla byggnader, och vi kikade på en del vackra och ibland lite egendomliga, statyer och skulpturer. Dessutom var ju kyrkan öppen så där slank vi in en stund. Vi tog oss också till resterna av en riktigt gammal kyrka som ligger knappt 800 meter norr om nuvarande Varbergs kyrka. Bara en ruin återstår av Getakärrs kyrka, den låg i den första byn i området och som kan ses som det allra äldsta Varberg och byn hette alltså Getakärr. Namnet Varberg på själva staden dyker upp först på 1400-talet.

Ar man i Varberg som turist så måste man ju besöka fästningen också. Den låga höstsolen strålade över staden och många var ute och rörde på sig på olika sätt. Kanske var det en och annan som tog ett dopp vid det anrika kallbadhuset, byggt på pålar i havet, men vi nöjde oss med att imponeras av den gamla vackra byggnaden.

Många promenerade på vandringsstråken längs med havet medan jag och Ann-Sofie tog oss upp på höjderna mot fästningen. Det kändes inte som den sista dagen i oktober, snarare som en april dag. På fästningen var målet först och främst att besöka Hallands Kulturhistoriska Museum, det är så som före detta Varbergs museum numera kallas. Personal stod både vid insläpp och utsläpp för att skapa coronasäkra besök, de såg till att inte för många befann sig på museet samtidigt samt så att det blev ett lagom flöde. Det fungerade bra, vi kunde ta del av utställningarna med rejält avstånd till andra mest hela tiden.

Jag har besökt detta museum flera gånger tidigare men kunde konstatera att det mesta var omgjort sedan det senaste besöket. Allt har blivit till det bättre, och ett trevligt museum har blivit ännu trevligare. Vi tog del av utställningar som Halland genom tiderna och konstnärskolonin i Varbergsskolan och vi såg kulk-

nappen som mycket väl kan ha fått Karl XII att dra sin sista suck i löpgraven vid Fredrikstens fästning den 30 november 1718.

Men det häftigaste på Hallands Kulturhistoriska Museum är ju ändå Bockstensmannen. Fyndet i Bockstens mossen den 22 juni 1396 av den då elvaåriga Thure G Johansson kan jämföras med ismannen Ötzi i Italien eller Tollundmannen och Grauballemannen i Danmark. Man trodde först att det var ett ganska nyligen begånget mord då harven fick med sig några tygtrassar och kroppen hittades, men det stod snart klart att preskriptivtidsstiden hade gått ut. Mannen i mossen anses ha dött 1350-1370. Syrrorna i mossen hade bevarat kroppen så att den inte helt hade förmultnat. Hudbitar, muskelstycken och till exempel hjärnan fanns kvar på kroppen. Dräkten i Europas enda fullständigt bevarade medeltida mansdräkt, den består av fyra ylleplagg, kjortel, struthätta, mantel och

Ovan: Promenadvägen upp till fästningen kantas av många gamla byggnader.

T v: På museet i Varberg finns också kulknappen som dödade Karl XII. Tja, i varje fall har inget bevis framkommit som hävdar motsatsen.

Nedan: Bockstensmannens originalkläder kan ses på museet, till exempel kjorteln och hosorna. I kjorteln ses hålen efter pålarna som genomborrade Bockstensmannens kropp.

två hosor. Det senare är ett slags långa strumpor som bars istället för byxor under medeltiden. Även ett par skor, två bälten och fotlappar hade konserverats i mossen, och allt finns att se på museet. Bockstensmannen var pålad, det vill säga tre ekpälur genomborrade kroppen varav en genom hjärtat, och pålarna skulle hindra den döde från att "gå igen". Hålen efter pålarna syns på kjorteln på museet.

Modellmakaren Oscar Nil-

son har utifrån kraniet skapat ett ansikte, så på museet finns en docka som visar hur mannen i mossen mycket väl kan ha sett ut.

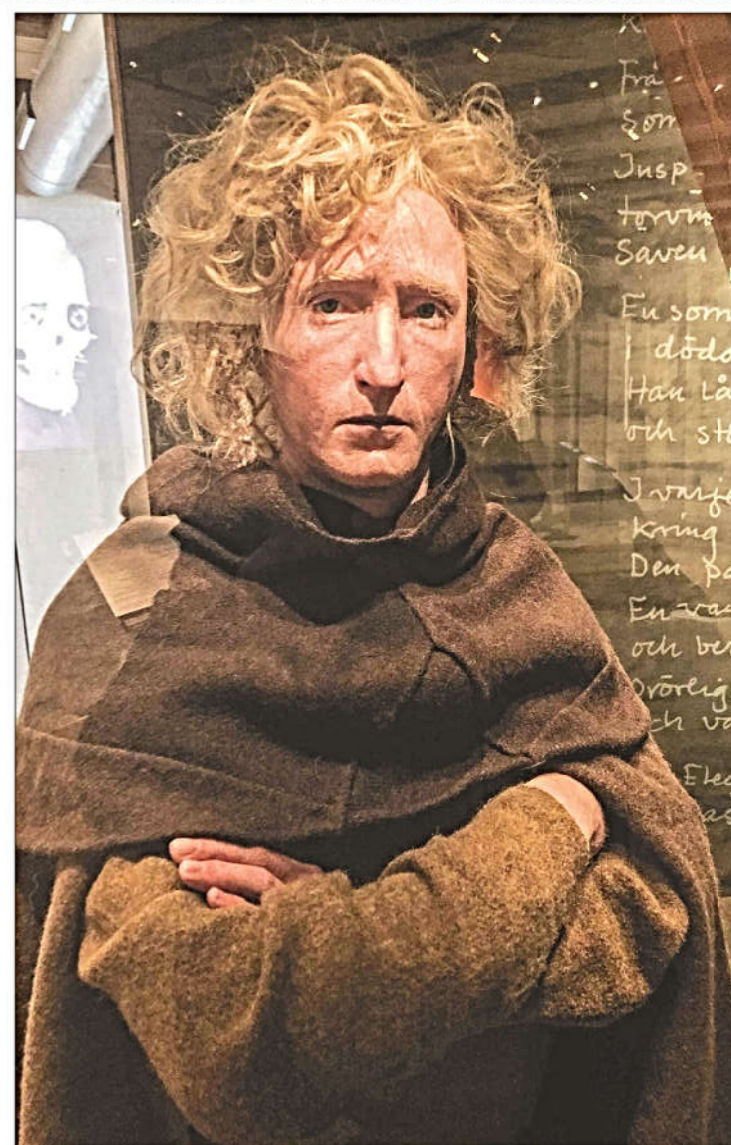
Efter en behaglig kväll med mat och mycket avkoppling på rummet sov vi ännu en natt i riktigt sköna hotellsängar.

Vi vaknade upp på Allhelgonadagen och åt ännu en tidig frukost och därefter startade snart hemfärden. Men för oss är även resan många gånger en

del av målet. Vi hade ingen brädska hem, så vi valde mindre och i kartboken onummerade vägar hem till Östergötland. Det känns inte lika hektiskt som att rulla fram på de stora vägarna och det är trevligt att ta del av vackra landskap på detta sätt.

Och hem kom vi, men till Varberg återvänder vi gärna. Det är ju något visst med den staden...

KLAS JOHANSSON

Bockstensmannen är kanske den mest kända killen från Varberg. Han levde på 1300-talet och hittades i en mosse 1936, kläder och mycket av kroppen hade konserverats av syrrorna i mossen. Troligen såg han ut ungefär på detta sätt.